

Reformy hospodárskej politiky 2014: Priebežná správa o projekte Cesta k rastu

Zhrnutie v slovenčine

Projekt „Cesta k rastu“ sa zakladá na skúsenostiach OECD so štrukturálnymi reformami a hospodárskou výkonnosťou a jeho cieľom je poskytnúť politickým činiteľom konkrétne odporúčania týkajúce sa reforiem zameraných na oživenie hospodárskeho rastu. Pre každú krajinu bolo stanovených päť politických priorít podľa ich schopnosti zvýšiť dlhodobú životnú úroveň z materiálneho hľadiska prostredníctvom vyššej produktivity a zamestnanosti.

Uvedené priority štrukturálnej reformy sa vo všeobecnosti týkajú regulácie trhu práce a produktov, vzdelávania a odbornej prípravy, daňových a sociálnych systémov, pravidiel obchodu a investovania a inovačných politík. Táto správa sa zverejňuje každoročne od roku 2005 pre krajiny OECD a od roku 2011 aj pre Brazíliu, Čínu, Indiu, Indonéziu, Rusko a Južnú Afriku (BRIICS). Správy v rámci projektu „Cesta k rastu“ sú súčasťou štandardného pracovného programu G20 na dosiahnutie silného, trvalo udržateľného a vyváženého rastu.

Táto priebežná správa hodnotí hlavné problémy brániace rastu, ktorým čelia krajiny OECD aj významné krajiny mimo OECD, a sumarizuje pokrok, ktorý bol dosiahnutý za posledné dva roky pri prijímaní štrukturálnych reforiem zameraných na odstraňovanie týchto problémov (1. kapitola). Pri hodnotení sa zohľadňujú hlavné priority konkrétnych krajín, ktoré boli stanovené v minulých vydaniach správy „Cesta k rastu“. Rozoberajú sa tu tiež možné účinky reforiem na iné ciele než rast HDP, najmä na konsolidáciu verejných financií, znižovanie nerovnováhy bežného účtu a znižovanie rozdielov vo výške príjmov.

Správa obsahuje aj aktualizované údaje o indikátoroch regulácie trhu produktov (PMR) v OECD, ktoré kvantifikujú regulačné prekážky brániace hospodárskej súťaži v rôznych obchodných sektoroch, napríklad v sieťových odvetviach (energetika, telekomunikácie a doprava), odborných službách a maloobchodnej distribúcii (2. kapitola). Tieto indikátory sa stali často používaným nástrojom vlád jednotlivých krajín, rôznych medzinárodných organizácií aj akademickej obce.

Hlavné politické posolstvá

Pokrok a problémy pri zavádzaní reforiem politík

- V dôsledku krízy mnohé vyspelé ekonomiky nedosahovali plánovaný rast a niektoré rozvíjajúce sa ekonomiky zažívajú stagnáciu. Návrat k zdravému a udržateľnému rastu si bude vyžadovať ambiciózne a komplexné štrukturálne reformy v rôznych oblastiach politiky.
- Vládam jednotlivých krajín sa darilo robiť pokroky na mnohých frontoch aj napriek ťažkostiam súvisiacim so zavádzaním reforiem v podmienkach slabého hospodárskeho rastu. V posledných dvoch rokoch sa tempo zavádzania opatrení v oblastiach, ktorých sa týkajú odporúčania pre politiku OECD, mierne spomalilo, ale celkovo je stále vyššie než pred krízou. Intenzita reforiem ostáva

najvyššia v krajinách eurozóny, ktoré čelia priamemu trhovému tlaku alebo využívajú programy finančnej pomoci.

- Z hľadiska reforiem zameraných na zvyšovanie produktivity sa vlády viac sústredili na opatrenia na zvyšovanie efektivity verejného sektora, zvyšovanie vzdelanosti a zmierňovanie regulácie trhu produktov, a menej na daňový systém a infraštruktúru. Pokiaľ ide o trh práce a sociálnu politiku, reformy boli najintenzívnejšie v takých oblastiach ako systém predčasného dôchodku, programy finančnej podpory a pomoci pri hľadaní zamestnania alebo legislatíva na ochranu zamestnanosti.
- Aj napriek nedávnomu zlepšeniu ekonomického výhľadu krajiny stále čelia problémom v rôznych štrukturálnych oblastiach. Mnohé krajiny OECD musia riešiť spomaľovanie rastu produktivity aj napriek relatívne vysokým investíciám do vedomostného kapitálu a kvalitnému systému vysokého školstva (Austrália, Kanada, Nový Zéland, Veľká Británia a Severné Írsko a Švajčiarsko).
- V prípade krajín s rozvíjajúcou sa ekonomikou (Brazília, Čína, Čile, Indonézia, India, Mexiko, Rusko, Turecko a Južná Afrika) je predovšetkým potrebné zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelaniu, odstrániť bariéry vo fyzickej a právnej infraštruktúre a vo väčšine prípadov dosiahnuť väčší počet ľudí zamestnaných vo formálnom sektore.
- Trvalo vysoká nezamestnanosť je problém týkajúci sa veľkej časti Európy, no predovšetkým krajín južnej a strednej Európy, kde pretrváva vysoká úroveň dlhodobej nezamestnanosti, a to aj tam, kde priemerná nezamestnanosť od krízy klesla. Faktory, ktoré k tomu prispievajú, sa v jednotlivých krajinách líšia. Sú to napríklad rôzne prekážky brániace vytváraniu pracovných miest a zvyšovaniu mobility pracovníkov, ako aj nedostatočná podpora pri hľadaní zamestnania a rozvíjaní zručností. V krajinách južnej časti eurozóny, ktoré kríza postihla najviac, by účinok zásadných reforiem, implementovaných v ostatných rokoch, mohli zvýšiť rásnejšie reformy trhu produktov.
- V niektorých krajinách OECD, ktoré čelia najmä rýchlemu starnutiu populácie (Nemecko, Japonsko a Kórea), zostáva hlavnou výzvou zvýšenie podielu žien na trhu práce a zaistenie ich úplnej integrácie, a tiež potreba zvýšenia produktivity v službách.
- V krajinách s veľmi veľkými rozdielmi v príjmoch by mali tieto rozdiely pomôcť z väčšej časti zmierniť opatrenia v oblasti politických priorít, aj keď to môže trvať dlho. Na druhej strane je nepravdepodobné, že by opatrenia na oživenie rastu prijaté v krajinách s najväčšou nerovnováhou bežného účtu významne prispeli k zmenšeniu tejto nerovnováhy.

Pokrok pri znižovaní regulačných prekážok brániacich hospodárskej súťaži

- Regulácia trhu produktov má zásadný význam pre dobre fungujúcu trhovú ekonomiku, najmä z hľadiska ochrany integrity trhu, ale tiež kvôli plneniu cieľov v oblasti ochrany životného prostredia, zdravia a bezpečnosti. Vo všetkých oblastiach trhu produktov, kde je možná hospodárska súťaž, by však regulačné nástroje mali konkurenciu podporovať, a nie potláčať.
- Konkrétnejšie to znamená, že je potrebné reformovať regulačné nástroje, ktoré vytvárajú prekážky pri vstupe na trh, obmedzujú firmy pôsobiace na trhu v možnosti súťažiť, potláčajú konkurenčné iniciatívy dodávateľov, alebo limitujú možnosti výberu a dostupnosť informácií pre spotrebiteľov.
- Aktualizované indikátory PMR pre OECD za rok 2013 potvrdzujú očividný trend spomaľovania reforiem v tejto oblasti v priebehu posledných piatich rokov. Napriek tomu sa však v niektorých krajinách podarilo za posledných päť rokov implementovať významné reformy – predovšetkým v Grécku, Poľsku, Portugalsku a Slovenskej republike.
- Vo všeobecnosti dosiahli krajiny za posledných päť rokov väčší pokrok v zmierňovaní obmedzení týkajúcich sa predaja štátnych podielov, v znižovaní dosahu regulácie cien na hospodársku súťaž, v zjednodušovaní administratívnych procesov pri zakladaní firiem, v zlepšovaní prístupu k informáciám o právnych nariadeniach a v odstraňovaní praktík vedúcich k diskriminácii zahraničných dodávateľov.
- V mnohých oblastiach stále existujú významné regulačné prekážky brániace hospodárskej súťaži, aj keď od polovice 90. rokov sa ich podarilo výrazne potlačiť. Medzi oblasti s najväčším priestorom na zlepšenie, a to v OECD aj v krajinách mimo OECD, patrí majetok vo verejnom vlastníctve a správa podnikov vo vlastníctve štátu, ako aj regulačné prekážky brániace vstupu nových poskytovateľov sieťových a odborných služieb.

© OECD

Toto zhrnutie nie je úradným prekladom OECD.

Rozmnožovanie tohto zhrnutia je povolené iba za predpokladu, že bude uvedené autorské právo OECD a názov originálnej publikácie.

Viacjazyčné zhrnutia sú preloženými výňatkami z publikácií OECD, pôvodne uverejnených v anglickom a francúzskom jazyku.

K dispozícii sú bezplatne v on-line kníhkupectve OECD: www.oecd.org/bookshop

Viac informácií získate v Divízii autorských práv a prekladov OECD Riaditeľstva verejných záležitostí a komunikácie: rights@oecd.org , fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Navštívte našu webovú lokalitu www.oecd.org/rights

Kompletnú anglickú verziu si môžete prečítať v online knižnici OECD iLibrary!!

© OECD (2014), , OECD Publishing.

doi: 10.1787/growth-2014-en